

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Egész évre . . . 12 kor. Negyedévre . . . 3 kor.
Félévre . . . 6 kor. Egyes szám ára 20 fillér.

Felelős szerkesztő:
dr. BALOGHY ERNŐ.

Kiadótulajdonos:
BITTERMANN NÁNDOR.

HIRDETÉSEKET
és nyilttéri közleményeket a kiadóhivatal vesz fel.
MEGJELEN MINDEN KEDDEN ÉS PÉNTEKEN.

Zombor város iskolaszükséglete.

II.

A multkori számban foglalt ugyanilyen című cikkben arra a konkluzióra jutottam, hogy Zombor városának *mulhatlanul* szüksége van egy 4 osztályu polgári iskolára, de szüksége van ipar- és földműves iskolára is. E felfogásomat az alábbiakban részletesen meg fogom világítani.

Abban talán egyetértünk mindannyian, hogy közműveltség tekintetében a városi közönség a falusi előtt szokott járni s kell is járnia és itt nemcsak az intelligens középosztályt értem, hanem az alsóbb néprétegeket is; és ez természetes is, mert a városi ember többet lát, többet hall, neki több művelődési eszköz áll rendelkezésére, első sorban az *iskolák*. De kérdem, vajjon a mi földműveseink előbbre vannak-e akár a kernyájai, akár a kucurai földműveseknél. Ismerik-e a mi földműveseink a különféle talajok természetét, összetételét; a talaj javításának és kellő kihasználásának a módozatait? Van-e tudomásuk árfolyamról s tudják-e természetüket a lehető legjobban értékesíteni? Vannak-e összeköttetések bizonyos központokkal? Hát hitelviszonyaikat tudják-e kellő rendben tartani s kellően ki is használni? Minderről szó sem lehet. A mi gazdánk ott áll, ahol bármely szomszéd falu gazdája, mert a *városokat jellemző* és nagyobb műveltséget adó eszköz, a megfelelő iskola nem áll rendelkezésére. Avagy talán a gimnázium földművesképző iskola is legyen! Ezt talán senkisésem akarja. A *városi* földművesnek földműves iskola kell és ha a falusi földművesek nem is vennék igénybe a közeli város ilyenféle iskoláját — amit kizártnak tartok — akkor is lassan-lassan művelődik, emelkedik a falusi is a városival való érintkezés által. Számokkal ki nem lehet fejezni azt az értéket, amit Zombornak és környékének egy két osztályu földműves iskola hozna.

És hogyan állunk az iparral és kereskedelemmel? Nem sokkal jobban. A városi elemnek a falusinál magasabbra

kellene emelkednie; neki már ismernie kellene nemcsak az országos, de az európai viszonyokat is; nemcsak a fővárosi cégekkel kell bizonyos összeköttetést fenntartania, hanem ismernie kellene a külföldi piacot is; szakmunkák után kellene érdeklődni, melyeket tanulmányoz; értenie kellene nemcsak a szakmájába vágó anyagok megítéléséhez, hanem helyes, sőt leghelyesebb feldolgozásához; bizonyos foku szépérzékkel, művészi izlést kellene elsajátítania. Hogy mindennek az elsajátításához megfelelő szakiskola kell, kétséget sem szenved. Iparosainkban — tisztelet a kivételeknek — a szakképzettség hiánya mellett még feltűnő a szoliditás hiánya is. Az egyik ugyanazért a szekrényért annyi forintot kér, ahány koronáért megcsinálja a másik. Akik — kevesen — boldogulnak, ezt nem szakképzettségüknek köszönik, hanem kiváló szorgalmuknak s a jobb konkurrencia hiányának, ami ismét a vevő közönség kárára történik.

Kereskedőinkben első sorban hiányzik a patriotizmus. Nem kutatják fel a hazai forrásokat, hanem hagyományos szokás szerint a külföldről rendelnek minden lehetőt, kivált ha ott 1—2 fillérrel olcsóbban kapják, de azért a fogyasztó közönség méregdrágán vásárol Zomborban.

És tudott-e ez a két osztály magának városunkban pozíciót teremteni? Nem igen. Alig van egy-két képviselője, aki intelligens emberek társaságában meg szokott és meg tud fordulni, mert nincs kellő intelligenciája. Ugyanezért megvan bennük a hirtelen meggazdagodás vágya is. Nem az a főtörekvésük, hogy nagy forgalmat teremtsenek maguknak jó árukkal és polgári haszonnal, hanem hogy csekély forgalommal s csekély munkával nagy hasznot huzzanak, persze a vevő közönségnek szinte megzsarolásával. Mindezen hibák fokmérői a csekély szakképzettségnek és intelligenciának. Egy a mi viszonyainknak legjobban megfelelő ipari szakiskola — talán fa- és fémipari — csodákat művelne.

Hogyan alakulna már most az iskoláztatás, ha ezen említett iskolafajok megvolnának. Az intelligens középosztály tehetséges-, a földműves, iparos és kereskedő osztály csak legtehetségesebb gyermekeit küldené a tudományos gimnáziumba; az előbbi osztály kevésbé tehetséges gyermekeit, az utóbbiak pedig legtöbb gyermeküket a polgári iskolába küldenék, amelynek elvégzése után a leendő kereskedő, vagy kereskedelmi alkalmazott, vagy kisebb hivatalnok a kereskedelmi iskolába léphet át; a leendő iparos esetleg már 2 polgári iskolai osztállyal ipari szakiskolát, a leendő földműves földműves iskolát végezne. Minő szerencsés alakulása volna ez az iskolai viszonyoknak, midőn mindenki hajlamának és tehetségének megfelelő iskolát találna. A szülők és gyermekek körében a mostani sok panaszs és keserűség helyébe általános megnyugvás és megelégedés lépne; a város lakossága pedig már egy évtized alatt teljesen átalakulna ugy kulturális emelkedettség, mint anyagi jólét tekintetében.

Ezzel szemben mi a mai állapot? Ha ma egy zombori szülő fiának az elemi iskolánál magasabb kiképeztetést óhajt adni, s ilyenek — a város lakosságának dicséretére legyen mondva — százan és ezren vannak még a teljesen szegények között is, akkor nem áll más iskola rendelkezésére, mint az áll. főgimnázium. Elviszi tehát oda fiát, lefizeti a drága tanítási és egyéb díjakat, megveszi a sok és drága tankönyvet, ellátja gyermekét kellő ruházattal, miközben önmagától megtagad minden élvezetet, esetleg a falat kenyert is — s várja az eredményt.

A gimnázium törvénnyel előirt tantárgyaival és saját módszerével nem kíván egyenes folytatása lenni az elemi iskolának a nép számára. Nem azt a célt tűzi maga elé, hogy csupán, sőt hogy egyáltalában praktikus tudnivalókat közöl növendékeivel, hanem hogy alapot adjon a felsőbb, az egyetemi oktatáshoz, hogy módszerével kutató eszközt adjon az ifju kezébe. De a szü-

lőknek legalább a fele nem is gondol egyetemre, mikor lát a gimnáziumba hozza, hanem csak néhány osztályt akar vele végeztetni, hogy fia — mint mondani szokás — okosabb legyen az apjánál, s mert belátja, hogy a mai iparos sem boldogul már csupán elemi iskolai ismeretekkel. Szíve titkos rejtekében azonban az a gondolat is lappang, hogy hátha jól tanul a fia, majd tandíjmentességben, sőt talán ösztöndíjban is részesül és hátha még urrá is lesz. Ő tehát vár.

A fiú vigan jár iskolába, mert sok új ismerőst talál, jó hatást tesz rá a tisztább, finomabb környezet, a tisztább légkör, a tanár ur is többször foglalkozik vele, barátságosan beszél hozzá, nincsenek is itt 120-an, mint az elemiben volt, egyszóval jól érzi magát. De megjön az október vége s a szülő értesítik, hogy fia a magyarból, latinból, mennyiségtanból stb. meg van intve, esetleg megróva. Hogy így jár legalább a fele, tények bizonyítják. Hogy mi ennek az oka? A dolog igen egyszerű: Az egyiknek teljesen hiányzik a tehetsége, az absztrakció iránti érzék; a másik a tanár minden erőlködése dacára nem tanítható figyelmre, az ilyen rendesen rossz viseletű is; a harmadik — s ez különösen hibája a mi több nemzeti-ségű városunknak — igen gyengén, de sőt olyan is van, aki egyáltalán nem ért magyarul s így semmit sem ért abból, amit a tanár magyaráz, vagy amit ő otthon olvas; a negyedikkel otthon a szülői házban — vagy pláne idegen helyen — nem törődik senki s a játék mindig kedvesebb foglalkozás volt a tanulással, stb.

Ennek a megrovásnak aztán az a következménye, hogy egynéhány azonnal kilép — s lesz inassá 4 elemi osztályu műveltséggel s magyarul nem tud; másoknak a szülei elmennek az iskolába s kérnek felvilágosítást, esetleg ígérnek a fiú nevében javulást is; ismét mások — ilyen a legtöbb — látszólag semmit sem törődnek a megintéssel.

A legtöbb szülő — itt mindig a a csekélyebb műveltségű és szegényebb szülőt kell érteni — vagy nem képes fiának munkájában segítségére lenni, vagy nincs ideje rá.

Az ily tanulók nagyrésze megbukik karácsonykor s aki akkor ki nem lép, megbukik rendszerint az év végén is. S vagy kimarad aztán, vagy ismét. Néhányat azonban, nem tudása, hanem jóakarataért, csupa humanitásból tovább vonzol az intézet osztályról-osztályra, míg végre az is kiesik vagy ha bent marad, okul szolgál a felsőbb tanhatóságoknak, de a társadalomnak is ahhoz a kritikához, hogy az intézet alacsony

nívón áll. Az ilyenek miatt gyakran az egész osztály elmarad.

Isten a megmondhatója, hogy mennyi keserűséget okoz az a tömeges megrovás és bukás az illető szülőknek, s ez mind azért, mert nem képesek gyermekeiket a nekik megfelelő iskolába küldeni, mert olyan Zomborban nincs. Évenként legalább 30—40 fiú kénytelen ott hagyni azt az iskolát, mely neki nem való s más iskolát nem találván, a saját hibáján kívül iskoláztatás nélkül marad. Évek hosszú során át ez százakra, sőt ezrekre megy s okozza azt, hogy Zombor alsóbb néprétege szellemileg és erkölcsileg nem tud emelkedni, de még magyarul sem tud megtanulni. Hogy mily nagy kárára van ez nemcsak Zombor közművelődési állapotának, de általában a magyar nemzeti érzésnek és műveltségnek is, nem szükséges tovább bizonyítgatnom. Az alsóbb népréteg nem tud megtanulni magyarul, nem tud négy elemi osztállynál magasabb műveltséghez jutni, az egyetlen középiskola pedig kénytelen oda nem való elemeket koloncúl magával cipelni.

Azt hiszem, a mondottak után elég világos a kép. Mindenki tisztán látja, hogy Zombornak milyen iskolákra van szüksége, hogy a megyének vezető városa lehessen. A keresztülvihetőség módjáról a jövő számban mondok véleményyt.

R. A.

Irodalmi egyesület.

(T. Z.) Mindenütt és mindenben a szövetkezés, az egyesülés korszakát éljük. Gazdasági, ipari, kereskedelmi és társadalmi téren ma már az egyén vajmi gyengén érvényesülhet, eszméi, ujtásai, követelései érvényre ritkán juthatnak, ha mellőzi azt a támogatást, melyet érdektársai önként felajánlanak. Közös erővel! Ez a jelennek jelszava és a jövő minden fontos és mélyreható eredményének talpköve. Ami ma egyedül áll, észrevétlen marad; ami tömörül és tömegével ad sulyt, nyomatékot eslekvéseinek, azé az előrehaladás. Meglepő-e tehát ha itt e szűkebb hazában is tömörülni, közös lobogó alá akar sorakozni azon egyeseknek szétszórtan élő serege, akik eddig észrevétlenek maradtak a száguldó haladástól? Bizonyára nem, mert törekvésük természetes s e kornak szokása által is szentesítve van.

Csak pár nap előtt pattant ki az, ami eddig titok volt. Közös titka sok-sok lelkes embernek. De azant kipattant s mint egy rég óhajtott vágy testet öltött, lelkes visszhangot keltett mind azok szívében, akik már rég sóvárogják azt az időt amelyben e városban, mint a megye székhelyén egy lüktető és minden ízében magyar irodalmi élet

üssön tanyát és vállják kuttforrásává egy szebb jövőnek.

Ne mosolyogjunk azon, hogy ismét akarunk valamit, ismét kezdeményezünk valamit! Hanem hallgassuk meg az akarókat és ajándékozzuk meg bizalmunkkal. Az eszme benne van e szókban: irodalmi egyesület! Főlöleges azt bővebben tagolni, mert nem akarnak a kezdeményezők egyebet, mint egyesíteni az összes bacsikai írókat és közös erővel, közös lelkesedéssel követni azt a célt, mely e nemzet nyelvi nagyságát tűzte ki végpontjául.

Még eddig csak eszme az egész. Egy gyenge buborék, melynek zománcot csak a lelkes szó ad meg, de a közös érzés, a megértett közös gondolat egy elpusztíthatatlan testté fogja tömöríteni a közel jövőben. Lehetetlen, hogy ezen eszme ne keltsen élénk visszhangot. Hiszen sokan vannak azok, akik látják mily gyenge nálunk a magyar szó s mint ingadoznak azok a pilóták, amelyre a mi speciális magyar kulturánkat fel akarjuk építeni.

Mérföldeket bejárhatunk s alig halljuk a mi zengzetes magyar nyelvünket. Mindenütt idegen szó, idegen dal járja; ugy e városban, valamint széltében a megyében is. Szomorú és rideg tény — de való! Soknak fáj hogy így van, soknak keze ökolbe is szorul, de mit tehet az egy? Elgondolkozik, elbusul a dolgokon s szép csendesesen fejet hajt a hátrafelé loholó s mindent összemorzsoló ravasz politika előtt. Az új eszmének tehát létjogosultságot elsősorban is a mi különleges ugymondhatni izolált helyzetünk ad. Életszükségletünk egy oly központot teremteni mely mint a sziv az emberi szervezetben ugy itt is, egészséges magyar vérrel táplálja e megye óriási testét. Ily központot azonban csak akkor létesíthetünk, ha tömörülésre hívjuk fel mindazokat, akik e megyében a kulturális életnek mozgatói, akik vagy hivatottságuk révén, vagy pedig működésük révén hasznos szolgálatot tehetnek a legszentebb célnak.

És hogy kiket illet meg elsősorban a jövőbeni nagy szerep? Azokat, akiket ez eszme felvetői sorakozásra szólítanak fel: a toll és szó harcosait! Bácsmegeye és e város tollforgató, az ideális értelemben vett tollforgató polgárainak szól a sorakozásra hívó, mert övék a feladat e megye kulturáját arra az eszményi magaslatra emelni, amelynél e nemzetnek kulturális nagysága kezdődik. Ime a terv. Egyszerű és megokolt. Szinte olyannak látszik, hogy pár pillanat alatt örökre megrögzíthető. Alig pár nap előtt kezdtek róla beszélni, de már is felemelkedett az első hang: Minek az, hiszen itt a lyceum? Az utóbbit elismertük, hiszen ki ne ismerné el a kézzel fog-

ható tényeket, az előbbire csak azzal feleltünk, hogy: kell! Jött aztán a másik hang: Hol vannak azok a bácskai írók? Erre meg csak azt feleltük: majd teremtlünk — s magunkban jót nevetünk valamin... A harmadik hang meg éppen azt kiáltotta: Hiszen volt már itt ilyesféle a Tóth Kálmán kör, eleget fizettünk érte. . . . Erre udvariasan meg azt feleltük: Nyugodjék békében. — És még valamit; hogy mi nem pumpolunk, ne tessék megijedni! Ezzel szent volt a béke s kezdtek bennünket meghallgatni.

Vegyünk már most az első vető szót. Minek nekünk irodalmi társaság. Én istenem azt hisszük, erre nem is kell reflektálnunk. Mi csak oda mutatunk Szegedre, Temesvárra, Nagyváradra, Debrecenre és viszont kérjük, minek ott? Külömb célja van ott az írók tömörülésének, ahol a szintiszta magyar égboltozat borul rájuk és éltet támasztó levegőjével mint a melegházban, ódát fakaszt még az egyszerű szóból is mint itt, ahol a magyar szó tévelyegve bujkál a határtalan nádasokban és ott panaszoja el a röpke szellőnek, hogy a mezőkön nincsen helye. Hogy a mezőn még a pacsirta is idegen hangokon dalol. És a fentemlített városokban évtizedek óta virágozik ez intézmény. Vezetője a társadalmi életnek, felfedezője sok fényes tehetségnek és megdönthetetlen erőssége a magyarságnak! De menjünk még tovább. Azok az irodalmi körök nyomattékkal és súlylyal bírnak az egész nemzet színe előtt és kapcsolatot képeznek a főváros irodalmi életével. Emlékezzünk csak pár évre vissza, milyen eredteljes volt éppen ezen köröknek befolyása révén az említett négy városnak tiltakozása a szinpad frivolitása ellen. Tessék megfigyelni ma a vidék szinpadjait, sorra kiselejteztettek a kétes darabok. Sokan a sovinizmus tulhajtásának minősítették e tiltakozást, e körök azonban mit sem törődtek azzal. Esményük a magyar kultúra, a magyar irodalom, melyet fel nem áldoznak a nemzetköziesség eszméjének. Ilyen vár kell nekünk is, melynek kapuján be nem jöhet a mézédés idegen szó!

Hogy van liceumunk az igaz. Örök és hervadhatatlan érdeme azoknak, akik azt létesítették és akik előtt ez eszme nek harcosai kalapot emelnek. Azonban e létező és a létesítendő kulturintézmény között oly óriási különbség van, hogy azok soha sem vállalhatnak egygyé. Utjuk a parabola. Egy eszményből indulnak ki, hogy soha többé ne találkozhassanak. A liceum modern találmány, mely nem a speciális nemzeti kulturérdek támogatására szolgál, hanem az általános műveltség terjeszté-

sére. A liceum nagyon, de nagyon üdvös intézmény és különösen városunkban dicsekedhetik fényes eredményekkel. Milyen más azonban a szűkebbre fogott irodalmi társaságnak célja, melyet legűbbben fejez ki e két szó: nemzeti érdek! A irodalmi kör közvetlenül nem neveli a társadalmat, hanem csak magának oly egyéneket, akik a jövőben talán éppen a liceumok útján fogják művelni, nemesíteni a közönséget, de mindenkor a magyar nemzeti érdek szem előtt tartásával! Az irodalmi kör maga fogja megválasztani tagjait, ami rangot fog jelenteni s az egyedüli képesítő csak a tehetség lesz! Ebből következik, hogy a körnek első és legfontosabb joga a bírálat lesz s szigorú által tönkre fog menni a csekély fajsúlyu tehetség, viszont magasra emelkedni az igazi! Rang, politikai vagy társadalmi állás mit eddig sehol, úgy itt sem fog tekintetbe jönni.

Eddig ezek az irányelvek és bizunk a jövőben, hogy e nemes akció egy erős és az ország által elismert írói gárdát fog nevelni e megyében is. Egy gárdát, mely tántoríthatatlan harcossá lesz itt e nemzetiségi vidéken a magyar nyelvnek és átforgatója eddig beteg társadalmunknak.

Ennyit tudunk eddig azoktól, akik az eszmét felvetették. Részünkről is teljes lelkesedéssel támogatjuk azt és már eleve tiltakoznánk minden szó, minden törekvés ellen, ami azt kicsinyelné. Fontos és nagy eszme ez s amint mi tudjuk oly nagy a lelkesedés már most iránta abban a szűk körben, amelyben felszínre került, hogy az a legfényesebb eredményekre nyújt kilátást. Bács megyében nagy számmal vannak író emberek, akik éppen a támogatás híján bujkálnak az ismeretlenség homályában, a hirlapírás terén is sok kiváló tehetség mutatkozik, mily fényes jövő vár tehát azokra, akik egy nagy és nemes feladatnak megoldására vállalkoztak.

Megvagyunk győződve, hogy amint az eszme felvetői a cselekvés terére lépnek, az egész vármegye és e város írói lelkesedéssel fognak csatlakozni a mozgalomhoz. Akik pedig nem értenek egyet ezen egyszerűségében is oly szép eszmével, azok bizonyára nagyon kevesen lesznek. És ezeknek szava meg fog törni azoknak lelkesedésén, akik eddig e világon csak két hatalmat ismertek: az istenit és az eszményit!

E két hatalom pedig nem hagyja el azokat, akik őket emelt homlokkal követik!!!

Városi rendkívüli közgyűlés.

Törvényhatósági bizottságunk folyó hó 27-én szombaton d. e. 10 órakor rendkívüli közgyűlést tartott s ez alkalommal állapította meg mindazon tisztviselőknak nyugdíját, akik

a városi tisztújítás alkalmával újból meg nem választattak, illetőleg már előzőleg kérték nyugdíjaztatásukat.

A közgyűlésen Hauke Imre polgármester elnökölt, a városi bizottsági tagok részéről pedig a következők voltak jelen: dr. Alföldy Árpád, Blumenthal Lajos, ifj. Bosnyák József, Buday Gergely, Fratricsevits Béla, Fejér Gyula, Gräff Nikáz, Hameder Károly, Ilkits Sebő, Karakásevits Milivoj, Kandler József, Markovith Lajos, Mayer István, Nikolits István, Radicsevits Sándor, Radány Péter, dr. Thurszky Zsigmond, Veigand Ferenc, Veszelovszky Péter, Vukicsevits Péter. A tanács részéről: Gyurisits György főjegyző, Veszelinovits Milorád, Lang Gyula tanácsosok, Spanyol József és Radisits Lázár aljegyzők, Heinecz Kálmán főszámvevő, Vukicsevits Boskó közgyám.

A közgyűlést Hauke Imre a tagok üdvözlésével pontban 10 órakor nyitotta meg.

A tárgysorozat a következő volt:

1. Bikár Vazul városi adópénztáros kérvénye nyugdíjaztatása iránt. A közgyűlés határozata a következő volt: Nevezett főpénztáros 40 évi hű és odaadó szolgálat folytán nyugdíjaztatik. Nyugdíja 2400 korona után 82%-al 1968 koronában állapítatik meg, melyhez külön 432 kor. kegydíj szavaztatik meg.

2. Valter Nándor városi tanácsos kérvénye nyugdíjaztatása iránt. A közgyűlés határozata a következő volt: Nevezett tanácsos 30 évi szolgálat után nyugdíjaztatik. Nyugdíja 3000 korona fizetés után 82%-al 2400 kor.-ban állapítatik meg.

3. PocsKay Sándor városi főügyész kérvénye nyugdíjaztatása iránt. A közgyűlés határozata a következő volt: Nevezett főügyész 24 évi szolgálat után nyugdíjaztatik. Nyugdíja 2800 kor. után 68%-al 1964 koronában állapítatik meg.

4. Moits Sándor városi földadónyilvántartó kérvénye nyugdíjaztatása iránt. A közgyűlés határozata a következő volt: Nevezett földadónyilvántartó 24 évi szolgálat után nyugdíjaztatik. Nyugdíja 1600 kor. fizetés után 68%-al 1088 koronában állapítatik meg.

5. Vuits György városi mértékhatóság kérvénye nyugdíjaztatása iránt. A közgyűlés határozata a következő volt: Nevezett mértékhatóság 22 évi szolgálat után nyugdíjaztatik. Nyugdíja 1500 kor. fizetés után 64%-al 960 koronában állapított meg.

6. Protics Lázár városi negyedmester kérvénye nyugdíjaztatása iránt: Nevezett 26 évi szolgálat és 920 kor. fizetés után 74%-al 680 kor. 80 fillérral nyugdíjaztatik.

7. Gyuricskovits György városi negyedmester kérvénye nyugdíjaztatása iránt: Nevezett 30 évi szolgálat és 920 kor. fizetés után 82%-al 754 koronával nyugdíjaztatik.

8. Pekánovits Sándor negyedmester kérvénye nyugdíjaztatása iránt: Nevezett 12 év és 10 havi szolgálat és 920 kor. fizetés után 46%-al 423 kor. 20 fill. nyugdíjaztatik.

9. Pestalics József városi negyedmester végkielégítése és ezzel kapcsolatosan saját kérvénye nyugdíjjogosultságának megállapítása iránt. A közgyűlés, miután nevezettnek a 10 évből csak 2 hó hiányzik, kivételesen és ntólagos miniszteri jóváhagyás reményében úgy határozott, hogy nevezettnek 920 kor. után 40%-al 368 kor. nyugdíjat ad.

Egyben elfogadta a közgyűlés Hauke Imre polgármester azon indítványát, mely szerint a nyugdíjleltmények már a mai naptól kezdve folyósítandók.

képet mutat, mintha a községben ostromállapot volna. A járőrök a legcsekélyebb csoportosulást sem engedik meg és este 6 óra után igazolásra szólítanak fel mindenkit, akit gyanusnak tartanak. Idegennek az esthomály beálltával csakis csendőri vagy katonai fedezet mellett szabad csak a faluban közlekedni. A vizsgálat még folyamatban van és ezért Hettesheimer Henrik vizsgálóbíró nagyszámmal hallgatja ki a népet és a terhelteket. A katonai készséggel odakünn vannak mint szakaszparancsnokok: Lorenz, Vallandt és Velcsán hadnagyok. Vasárnap délután a zombori bajtársak felkeresték a szöntai detachment s Sterz Adolf őrnagy szemlét tartott a készség felett és mindenről informáltatta magát. Eddig a katonaság részéről a legcsekélyebb mulasztás, valamint semmiféle panasz sem történt, miután a katonaság elkerült mindent, ami a lakosság felvizsgálására vezetne. A lakosság általán dicséri a katonaság tapintatos magatartását, ami mindenestre a parancsnok és a tisztek érdeme. A készség hosszabb ideig marad odakünn.

Halálozások. Pekánovits Antal vendéglős, a városunkbeli tekintélyes Pekánovits család tagja mult hó 28-án éjjel 11 órakor életének 55. s hazasságának 31. évében elhunyt. A megboldogultat özvegyén születtett Csizmár Terézén kívül testvérei: Pekánovits András szappanos, Pekánovits Imre igazgató főmérnök, Pekánovits Sandor ny. városi tisztviselő és Pekánovits Dániel főmérnök, valamint nagy kiterjedésű családja gyászolja. Temetése tegnap d. u. 4 órakor ment végbe. — Ackermann Janosné szül. Munkácsi Zsófia február hó 28-án életének 45. évében elhunyt. Temetése tegnap délután ment végbe. — Palanacska Mária földbirtokosnő tegnap d. e. 10¹/₂ órakor életének 78. évében rövid szenvedés után elhunyt. Az elhunytban a szerbek kiváló költője, Kosztics Lázár anyósát gyászolja. Temetése holnap d. e. 10 órakor megy végbe.

Jubiláló tanfőúr. Csurogi levelezőnk írja, hogy ott mult hó 20-án ünnepelte Sárközi Sandor községi kántortanító 25 éves működésének jubileumát. A derék tanítót ez alkalommal a szeretet jeleivel vette körül Csurog egész lakossága. Tanítványai és tisztelői lelkes ovációkban részesítettek. Az üdvözlők sorában első volt, dr. Császka György kalocsai érsek, aki egy az ünnepelt-hez intézett szíves leveleiben főpásztori megaláztatás és elismerését nyilvánította és 100 korona jutalmat mellékelte soraihoz. Hasonlólag levélben kereste fel őt Mayer Béla püspök, érseki tanfelügyelő, aki az őszinte elismerés hangján üdvözölte Sárközi Sándort 25 éves jubileuma alkalmából.

Jóváhagyott számadás. Csonopla község képviselőtestülete február hó 22-én tartotta meg rendes tavaszi közgyűlését, amelyen a község kezelése alatt levő összes pénztárak 1903. évi számlásai megvizsgálatván a nagyszámban megjelent képviselők által kifogástalanul egyhangulag jóváhagyattak.

Bomba az ügyvéd asztalán. Obecsének, mint majdnem minden héten, úgy a mult hétre is meg van a maga szenzációja. A város egyik tekintélyes ügyvédje pokolgépet kapott a postán, amely hogy nagyobb szerencsétlenséget nem okozott, csak a higgadt, lassu felbontásnak tulajdonítható. Az eset a következő: Somogyi Dezső óbcesei ügyvéd a postával Adáról csomagot kapott Völgyi Sándor nevű fiatal feladótól s azzal a jelzéssel, hogy tartalma minta. Somogyi gyanútlanul elhozatta a postáról a csomagot, ami két és negyed kiló súlyú volt s azt irodájában kezdte a személyzet előtt felbontani. A külső boríték eltávolítása után vászonburok következett vékony zsineggel átkötve. Ez rejtette a pokolgépet, amely úgy volt a vászonhoz erősítve, hogy ha azt lerántják, elszűl. Szerencsére Somogyi igen higgadt ember s zsebkésével lassan fejtette le a vászonborítékot, miközben észrevette, hogy egy vashenger a tartalom. Ennek végén rugószerkezettel kis kalapácsforma volt zsineggel a vászonborítékhoz ragasztva. Ha ezt megrántották volna, a kakas a gyutacsra üt

és tiltet gerjeszt. A gyanus szerkezetű gépet azonnal átvittek a csendőrséghez, amely a nyomozást megindította a feladó ellen. A furesa ügyvédi honoráriumnak híre csakhamar befutotta a várost s mindenki csodálkozott rajta, hogy Somogyi ügyvéd kap ilyet, aki a közélet harcában, társadalmi mozgalmakban egyáltalán részt sem vesz. A csendőrök még aznap Adára mentek, hogy ott a feladó nyomára jöjjenek. Érdekes, hogy a mult évben hasonló pokolgépet találtak nálunk elhelyezve a közös kaszárnyában.

Művészet — Irodalom.

Kakas Marton. Hétről-hétre a vidám képek és elmés apróságoknak egész tömegével mulattatja olvasóit a Kakas Marton s művészeinek minden vonása, iróinak minden betűje a jó izlés szigorú cenzuráján megy keresztül. A legújabb szám első oldalára Linek Lajos festett egy komorságban is mosolyra indító képet a magyar delegáció hazatéréséről. Ez a rajz voltaképpen elmés paródiaja Meissonier híres képének, amely az Oroszországban megvert napoleoni sereg hazatérését ábrázolja s aki emlékszik az eredetire, bizonyára meg fogja becsülni a paródia művészi tökéletességét. A másik színes kép, egy vidám farsangi jelenet, a Bér Rezső előkelő művészetének fog elismerést szerezni. A többi kép közül kiválik Ház Miklós két rajza, amely újabb bizonyosságul szolgál e fiatal művész ritka talentumának. A lap irodalmi része csillogó, tarka keret gyanánt fogja körül a képeket s minden sorából elmesség és jókedv sugárzik.

Liszt Ferenc élet- és jellemrajza.

(Krupp Vilmos felolvasása a zombori szabad liceumban.)

Kicsiny gyermekkoromból egy emlék jut eszembe. A 80-as évek legelején Kaloecán történt. Én az édesanyammal d. u. egy 3 óra felé az érseki kertbe mentem sétálni. Amint a kastély elé értünk, hogy a kertbe bemenjünk, velünk szembe karöltve két magas alak jött, kik a kastélyllyal szemben lévő székesegyházba igyekeztek délutáni vecsernyére. Az egyik alakot azonnal megismertem; hiszen ezt Kaloecán mindenki ismerte, különösen pedig a gyermekek, akik közül, ha valamelyiket meglátta, azonnal beszédbe ereszkedett vele; s azt a jóságos szép arcot aki egyszer látta, aki kedves szavait egyszer hallotta, az őt sohasem felejtette el. Ez a férfiú korának egyik leg híresebb szónoka, a kiváló műbarát és egyházfejedelem, Kaloeca érseke, Haynald Lajos volt. A másikat nem ismertem. Édesanyám mondta: Nézd fiam, ez Liszt Ferenc! 4—5 éves gyerek lehettem; mit tudtam én még akkor, mit jelent ez a szó: Liszt Ferenc; azt ugyan mondták, hogy zongoraművész s barátját, Haynaldot jött meglátogatni. Én mint aféle gyermek, megnéztem az idegen alakot. Az egész külső megjelenéséből csak azt láttam, hogy pap; mert egészen olyan öltözetben volt, mint a papok, ha civilben vannak: térdig érő hosszú kabátban, az arca is borotvált s hosszú fehér haja egész válláig ért le. Én még utánuk néztem, míg a két nagy ember eltűnik a templom ajtajában. Azután többet nem is gondoltam rá.

Ekkor láttam én Liszt Ferencet először és utoljára, nem sejtve, hogy még egyszer előadást is tartok róla. Ki is volt hát az a Liszt Ferenc?

Liszt Ferenc 1811-ben Doborjánban, Sopron megyében született. Atyja Eszterházy hercegnek volt gazdatisztje annak az Eszterházy hercegnek, kinek udvarában Haydn, majd később Hummel, mindkettő híres zenész, működött mint karnagy. A kis Ferencnek atyja maga is szenvedélyes zenész volt s csaknem

mindenféle hangszeren dilettánstól szokatlan tökéletességgel játszott s csak a körülmények akadályozták meg abban, hogy művészsé nem lett. Ugy Haydnal, mint Hummellel szoros baráti viszonyban állott. Fiának rendkívüli zenei tehetségét korán észrevette s elhatározta, ha maga nem lehetett művészsé, hátfiát okvetlenül azzá neveli.

A gyermek első oktatásával maga foglalkozott. A kis Liszt 9 éves korában lépett föl először nyilvánosan Sopronban, ahol mindenkit csodálatba ejtett művészete. Az atya nem lévén képes fiának rendkívüli tehetségét tovább irányítani, kiváló mesterekre szerette volna őt bízni, ehhez azonban az anyagi eszközök hiányoztak. Eszterházy herceghez fordult segítségért. Ettől kapott egy pár száz frankot, ami azonban arra sem volt elégséges, hogy a kis Liszt Bécsben egy évig tanuljon. A gyermek Pozsonyban is adott hangversenyt, ahol akkor éppen országgyűlés volt s az ország színe-java gyűlt ott össze. Ezek előtt játszott a gyermek s játékának hatása alatt mágnsáink közül mintegy 5—6-an 6 évre évenként 600 forintot biztosítottak számára. Ezen összeg lehetővé tette további kiképzését. 1821-ben atyja otthagya állását s egész családjával Bécsbe költözött. Itt Czerny Károly volt mestere, kinek vezetése alatt az alig 11 éves Liszt a technikának olyan fokára emelkedett, hogy azontul őt oktatni már Czerny sem volt képes. Itt nemcsak a zongorázás gyakorlati részével foglalkozott, tanult zeneelméletet és zeneszerzést is s ebben Salieri udvari karnagy, szintén kiváló zenész volt tanítója. Közben többször lépett föl nyilvánosan. Azonban magasabb kiképzésre volt szüksége, amit már Bécsben nem érhetett el; hogy ezt elnyerhesse, Párisba, a zenei világ akkori középpontjába kellett mennie. Mielőtt ide elindult volna, Bécsben bucsuhangversenyt adott. A hangversenyen megjelent Beethoven is, ki hallván őt zongorázni, nyilvánosan megölelte, megeskölte s fényes jövőt jósolt neki. Liszt ekkor 12 éves volt. Párisba utaztában a közbeeső nagyobb városokban, mint Münchenben, Stuttgartban is hangversenyezett. Mindenütt ünnepelték s mint második Mozartot emlegették.

Párisba érkezvén, felakarta magát vétetni a konzervatóriumba, melynek igazgatója Cherubini volt. Ez azonban csak nehezen sikerült neki. Itt nyerte legmagasabb kiképzését.

13 éves korában, 1824-ben hangversenyezett a Palais Royalban, az orleansi herceg, a későbbi polgárkirály Lajos Fülöp jelenlétében. Játékával mindenkit elragadott s különösen a hölgyek bálványozták, kiknek valóságos játékszerévé lett. Alig 13 éves korában már szerelmet ébresztett, féltékenységet keltett, gyűlölködést szított. S ez a hatása az asszonyi nemre mindinkább növekedett s hatalma fölöttek színté határtalan lett. A legkiválóbb asszonyok huzzák az ő diadalszekerét s örömmel érezték magukat Liszt rabszolgáinak.

Hogy ilyen hatása volt Lisztnek az asszonyokra, azon nem is csodálkozhatunk, ha figyelembe vesszük azt, hogy már 16 éves korában a művészi zongorajátékban olyan magas fokra emelkedett, hogy virtuozitása előtt az egész világ meghajolt. Annyi készséggel, akkora művészettel sem addig, sem azóta nem játszott senki. Pedig semmi tulhajtott, semmi excentikus nem volt az ő játékában. Nyugodtan és biztosan kezelte a hangszert. Mikor a zongorához leült s az első akkordot megütötte, a zongora eltűnt a hallgatóság előtt: mindenki csak a hangoknak azt a harmóniáját hallotta,

melylyel Liszt újjai kicsaltak s amely hangok mennyei élvezettel töltötték el a jelenvoltakat. S Liszt csak játszott, megfellelkezve mindenről, mi körülötte van, mintha csak saját öröme, saját gyönyörködtetésére játszanék. Ez a teljesen egyéni s mégis a művészetnek legmagasabb fokán álló játék talán magában is elégséges lett volna, hogy számára a szíveket megnyerje. Ehhez azonban hozzájárultak még egyéb tulajdonok, amelyek Lisztet messze kiemelték a köznapis emberekből. Ott van mindjárt az ő univerzális műveltsége, sokoldalú tudása, amelyek folytonos önképzés által mindinkább növelt a rendkívüli emlékező tehetsége lehetővé tette azt, hogy az egyszer olvasott, hallott vagy látoit dolgot soha el ne felejtse. Emelte hatását szinte elbűvölő, elbeszélő képessége s lekötelező kedves modora. Kevés oly ember létezik, ki az egyes dolgokat, az egyes történeteket oly értelmesen tudná előadni, mint ahogy ő arra képes volt. Ez az ő sokoldalúsága volt a hatalmas mágnes, amely 60 éven keresztül a 19. század legkiválóbb elméit mintegy természetes középpont magához vonzotta. Ha Liszt ilyen rendkívüli képességekkel bírt, akkor ne csodáljuk, hogy csaknem korlátlan volt az asszonyokra gyakorolt hatalma. Különböző is Liszt életében a nők kiváló szerepet játszanak. Ha valaki, úgy mindenesetre ő volt az, aki minden órának leszakasztotta virágát. A szerelemben Georges Sand tanítványa volt. A szerelem szabadságát tekintet nélkül az egyén tulajdonképeni értékére becsülte legtöbbször. S hogy a nőkről igazán komolyan nem gondolkodott, annak ok maguk voltak okai. Legjobban jellemzi a nőkhöz való viszonyának természetét egy szép és szellemes grófnőnek következő megjegyzése: „Liszt nem töltheti az idejét azzal, hogy egy nőt szeressen. Diadalmenetét fölirtóztatás nélkül folytatnia kell, hogy közben mindenfelé ajándékozza szerelmének alamizsnáit mindazoknak, kik szívüket lábai elé rakták.“ S ezek sokan, nagyon sokan voltak. Közülük csak azoknak neveit említem fel, kiknek Liszt művészi pályatutására is jelentékeny befolyásuk volt. Az első, akivel tartós barátság, hogy ne mondjam, hosszabb szerelmi viszony fűzte össze volt D'Agoult grófnő, írói néven Daniel Stern. Ez annyiból is nevezetes, mert a viszonyból három leánygyermek született, kik közül egy még kishúgy korában meghalt; a másik kettő férjhez ment, egyik Olivier francia diplomatához, a másik a még most is élő Cozima, előbb Bülow János zongoraművészhez, Liszt tanítványához, akitől elvált és Wagner Richárdnak, az operairók fejedelmének feleségévé lett. Az utolsó s talán tényleg komoly szerelme Wittgenstein hercegnő, egy orosz származású nő volt. Ez férjet, rangot, vagyont, mindent föláldozott, csak hogy egyedül Lisztnek élhessen. Maga Liszt is őszinte vonzalommal viseltetett iránta s házasságukat csak a bécsi udvar hiúsította meg esupán azon okból, mert Liszt nem akarta egy udvari hangverseny alkalmával megrendelésre a „Gotterhaltét“ eljátszani. Ekkor határozta el magát arra, hogy pappá lesz s fölvetta a 60 as évek elején a kisebb egyházi rendeket s az abbé címet.

Ő egyáltalán sokat adott művészi méltóságára. Az őt megillető tisztelet hiánya, vagy csak a legesekélyebb figyelmetlenség is, jött légyen az bár koronás főktől, elég volt arra, hogy őt megbántsa. Nagyon jellemző erre a következő eset: Pétervárott történt egy udvari hangversenyen. Liszt játéka alatt Miklós cár egy hölgygyel meglehetősen hangosan beszélgetett. Liszt rögtön abbahagyta játékát s fölkel-

a zongorától. A cár meglepődve odament a művészhez s megkérdezte, miért nem folytatja? A mester a következő feleletet adta: ha a császár beszél, hallgatni kell.

(Folyt. köv.)

Schweidel József szobrára adakoztak:

XXXIX.

A XXXVIII. kimutatás szerint volt 15617 K 70 f.	
Dr. Magyar Izidor Vágselye	2 K — f.
Dr. Neumann Árpád Vágselye	1 K — f.
Eigl József Futtak	3 K — f.
Hinger Péter Kunbaja	2 K — f.
Csávosi Sándor, Csávosi Sándorné,	
Csávosi László, ifj. Csávosi Sándor (Zombor) 1—1 kor.	4 K — f.
Róm. kath. plébánia Péterréve	4 K 50 f.
Turnovszky Rudolf Bácsordas	2 K — f.
Jerger Kourád Dernye	2 K — f.
Odry Lajos Kucura	3 K — f.
Kleiner Adolf Hajós	2 K — f.
Járos Gusztáv Zombor	10 K — f.
Kanyó Ernő Kiskőrös	1 K — f.
Bauer György Paripás	2 K — f.
Szabó Aurél Már.-Sziget	2 K — f.
Loógó Simon Zombor, Bosnyák	
József rézműves 2—2 kor., Loógó	
Mátyás, Loógó Ferenc 1—1 kor.,	
Kalcsán Mihály 20 fil.	6 K 20 f.
Hümpfner Alajos Órszállás	2 K — f.
Kustár Lajos Érseksauád	1 K — f.
Dr. Pataj Sándor gyűjtése Zombor: ifj. Gálly György Szabadka,	
Tivolin talált összeg, Falcione	
Lajos 10—10 kor., Tivolin talált	
összeg 1 kor., K. J. Veszprém 40 f.	31 K 40 f.
Veszner József Császártöltés	2 K — f.
Kamarás Imre Bácsalmás	5 K — f.
Tarján község előjárósága	2 K 90 f.
Loógó József Zombor	4 K — f.

Összesen 15712 K 70 f.

Zombor, 1904. február 26 án.

Steiner Lajos, pénztáros.

NYILTTÉR.*)

Köszönetnyilvánítás.

Mindazon jó barátainak, ismerőseimnek és jóakaróimnak, kik felejtetlen férjem elbunyitásával engem ért súlyos csapás alkalmából irántam részvételt voltak és fájdalommal enyhíteni igyekeztek, ugyszintén kik temetésén megjelentek, minthogy ezt egyenként megköszönni képtelen vagyok, ezúton mondok halás szívvel köszönetet.

Zombor, 1904. évi február hó 28.

Özv. Szeevald Ferencné.

*) Az e rovatban közlöttéért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

HIRDETÉSEK.

Kiadó ház.

Egy két utcai és egy udvari szobából álló ház, udvar és nagy kerttel, kiadó. Bővebbet **Zsulyevits M.** fodrászüzletében. 3—1

Lapunk kiadóhivatalában egy jó házból való fiú

TANONCUL

felvétetik fizetéssel.

Hirdetmény.

Ez évi február hó 23 án megtartott „Első vaskuti segélyszövetkezet“ igazgatósági gyűlésén az 1903-ik évi zárszámadások lettek előterjesztve, és miután a törzést átvizsgálások után egyetemben a felügyelő és számlázó bizottsági tagokkal minden rendben találtatott, a következő határozatot hozták: I. **Az évi közgyűlés március hó 10 én délután 2 órakor az iskola helyiségében lesz megtartva,** melyre az összes részvényesek meghívotnak. II. A közgyűlés tárgya a következő lesz: a) A közgyűlés elnöke és jegyzője megválasztatik. b) Az igazgató a felügyelő bizottsággal megteszi jelentését a lefolyt évről. c) Az 1903 ik évi mérleg be lesz mutatva és esetleg a fölmentés megadva, intézkedés történik az alapszabályok 21 § a értelmében a tiszta jövedelem elosztása végett. d) Az igazgató, igazgatósági és pótagok választása. e) A jegyzőkönyv bitelesítésére két tag választása.

Jelentetik az igazgatóság részéről, hogy a segélyszövetkezet a zárszámadás bemutatása alkalmával 876 tagot számlál. Továbbá, hogy a lefolyt üzletévben egy új tagja lett a segélyszövetkezetnek régi részvény átvételével, 11 tag 19 részvénynyel az év folyamán töröltetett, kilenc tagnak pedig visszafizetve lett az üzleti részvénye, fölmondva nem lettek részvények.

Jegyzet: A zárszámadási okmányok a kereskedelmi törvény 243 §-a értelmében a segélyszövetkezet helyiségében **8 napon át közszemlére** lettek kitéve.

Z á r m é r l e g

2—1

az „Első vaskuti segélyszövetkezet“-től 1903. évi január hó 1-től december hó 31-ig.

Vagyon

Teher

Egyenleg 1903. évi december hó végén	52061 06	Részvénytőke számla	265828 35
Kötvényekben	240400 04	„ kamatszámra	14976 63
		Alaptőke számlája	4580 80
		Tartalékalap számla	4476 12
		Tiszta nemény 2166 részvény közt felosztva a részvény 1 kor. 20 fillér	2599 20
	292461 10		292461 10

Pilger Nándor s. k., Szauter Gyula s. k., Stehli Sebestyén s. k., Raile Antal s. k.,
igazgató. szövetk. jegyző. pénztárnok. könyvelő.

A fő- és segédkönyvekkel összeegyeztetve, összhangzó és helyesnek találtatott. Bácsvaskuton, 1904. évi február hó 23-án.

Krix János s. k.,
fől. biz. tag.

Viszmeg István s. k.,
fől. biz. tag.

Hellenbarth Márton s. k.,
fől. biz. tag.

346. szám kig. 1904.

Halászati jog bérbeadási hirdetmény.

Rigyica község képviselőtestülete által 3/1904. közgy. szám alatt hozott határozatához képest ezennel közhírré tétetik, miszerint Rigyica község határában fekvő, a község tulajdonát képező vizekben gyakorlandó halászati jog 1904. évi március hó 19 étől számítandó hat évre, vagyis 1910. évi március hó 19-ig Rigyica község házában folyó évi március hó 6-an délután 2 $\frac{1}{2}$ órakor megtartandó nyilvános árverés útján haszonbérbe adatik.

Kikiáltási árul 1000 korona állapított meg, mely összeg, ha az árverésen el nem éretnek, újabb árverés fog megtartatni.

A részletes feltételek Rigyica község jegyzői irodájában a hivatalos órák alatt betekintheők.

Rigyica, 1904. február 22.

2-2 **Községi előljáráóság.**

715. szám. 1904.

Pályázati hirdetmény.

A Zsabya községnél üresedésben lévő s havi utólagos részletekben esedékes 360 korona évi fizetéssel javadalmazott községi epreskertészi állásra pályázni kívánók ezennel felhivatnak, hogy képesítési és eddigi alkalmaztatásukat igazoló bizonyítványaikkal felszerelt kérvényeiket f. évi március 10-ig a községi előljáráóságnál nyujtsák be. A szerb nyelv tudása megkivántatik.

Zsabya, 1904. február hó 18 án,

2-2 **Községi előljáráók.****HIRDETÉSEK**

FELVÉPETNEK

LAPUNK KIADÓHIVATALÁBAN.

332. szám. 1904.

Arlejtési hirdetmény.

Bácsordas (Karavukova) község előljáráósága részéről közhírré tétetik, hogy a község mint erkölcsi testület Bács-Bodrog vármegye törvényhatósági bizottsága által 1903. évi június hó 30 án 13863/1903. szám alatt jóváhagyott terv és költségvetés alapján 4752 korona 11 fillér költséggel egy járványkórház és hullaházát épített, mely építési munkálatnak biztosítására az árverési határnapot folyó évi március hó 6-ik napjának (vasárnap) délelőtt 9 órára Karavukova község házához tüzetik ki.

Felhivatnak mindazok, kik ezen építési munkálatot elnyerni óhajtják, hogy 10% bánatpénzzel ellátva a meghatározott helyen és időben jelenjenek meg.

A terv, költségvetés és árverési feltételek a hivatalos órák alatt a jegyzői irodában megtekintheők.

Bácsordas (Karavukova), 1904. évi február hó 22-én.

2-2 **Községi előljáráóság.**

701/1904. szám.

Árverési hirdetmény.

Bácsföldvár község a tulajdonát képező Ferenc csatornai halászati jogát f. évi március hó 30 án d. e. 9 órakor a község ház tanácsstermében tartandó nyílt árverésen a legtöbbet ígérőnek három évre haszonbérbe adja.

Kikiáltási ár 2000 korona, melynek 10% a az árverezők által az árverés megkezdése előtt bánatpénzzel leteendő.

Írásbeli zárt ajánlatok igen, de utóajánlatok nem fogadtatnak el. A feltételek a közgy. jegyzői irodában megtekintheők.

Bácsföldvár 1904. február hó 24-én.

Lovász István,
jegyző.Dejánov Lázár,
bíró.**Jutányos alkalmi vétel.**

Egy régi **150** éves **39** fiókkal bíró írószekrény művészi fabe-tétekkel eladó **140** koronáért. — Bővebbet Mayer István fűszerkereskedőnél. 2-2

Meghívó

a „Szenttamási első takarékpénztár r. t.” 1904. évi március hó 10-én délután 2 órakor az intézet helyiségében tartandó

XII. rendes közgyűlésére.

A közgyűlés tárgyai:

1. A jelenlévő részvényesek hitelesítésére szükséges 3 tagu bizottság választása.
2. A zárszámadások előterjesztése és az igazgatóság jelentése a lefolyt 1903. üzletévről.
3. A nyereség hováfordítása iránti határozathozatal.
4. A felügyelő bizottság jelentése.
5. Az igazgatóság és felügyelő bizottság részére felmentvény iránti határozathozatal.
6. Miután az igazgatóság rendes 3 évi szolgálati ideje lejárt, az igazgatósági tagok választása.
7. Könyvelő választása.
8. Esetleges indítványok.
9. A közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítésére 3 részvényes tag kiküldése.

Kelt Bácsszenttamáson, 1904. február 10-én.

Az igazgatóság.

2-2

Vagyon

Mérleg-számla.

Teher.

Pénztár (készpénz)	15301 48	Részvénytőke	100000 —
Idegen váltók	643419 35	Tartalékalap	47104 44
Kötelezvények	170306 —	Betétek	759667 52
Jelzálogkölesönök	93786 90	Tőkésített kamatok	28239 53
Értékpapírok	1700 —	Fel nem vett osztalék 1902 évről	170 —
Butor	650 —	" " " " 1901. "	40 —
Leírás	50 —	" " " " 1900. "	142 —
Adósok folyó számla szerint	51866 76	" " " " 1898. "	80 —
		Átmeneti kamatok (1904. évre)	4020 —
		Hitelezők folyó számla szerint	13106 77
		Visszleszámitolás	— —
		Egyenleg mint 1903. évi tiszta haszon	24410 23
			976980 49

Veszteség.

Veszteség- és nyereség-számla.

Nyereség.

Tőkekamatadó	3472 82	Kamatok kötelezvényekre és idegen váltókra	65789 37
Allami adó	2900 —	Kamatok jelzálogkölesönökre	7666 56
Községi adó	1104 40		
Keresk. kamarai illeték	9 60		
Lakbér	600 —		
Költségek	1141 42		
Kifizetett kamatok betétekre	4091 23		
Tőkésített "	28239 53		
Tisztviselők fizetése	7136 70		
Elvesztett követelések	350 —		
Egyenleg mint 1903. évi tiszta haszon	24410 23		
	73455 93		73455 93

Kelt Szenttamáson, 1903. évi december hó 31-én.

Sztefánovits R. György s. k., Dungserszky Lázár s. k., Georgievics A. s. k., Nikolics N. Nika s. k.,
könyvelő-helyettes. elnök. igazgató. pénztárnok.

Ezen mérleg-, veszteség- és nyereség-számlát ugymint valamennyi teteleit a fő- és mellék-könyvekkel összehasonlította és mindenben azonosnak találta

a felügyelő bizottság:

Gavanszky Gábor s. k. Nityin Koszta s. k. Jankovics Tósa s. k. Hadzsits Tósa s. k.

Konyovits-utca 348. sz.
a. egy 3 szobából, konyha,
pince, éléskamra, csukott
folyosóból és nagy fűskam-
rából, továbbá 2 kertből álló
ház örök áron eladó,
esetleg **május 1-ére**
bérbeadandó.

Értekezni lehet a rendőr-
főkapitánynál. 3-2

9844. sz.
tkvi 1903.

Árverési hirdetés.

A zombori kir. törvényszék mint telek-
könyvi hatóság közhírré teszi, hogy a Balázs
Piri Erzsébet végrehajthatóan Eibach István
végrehajtást szenvedő elleni 783 kor. 87 fillér
tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási
ügyében a zombori kir. törvényszék területén
lévő Zomborban fekvő, a zombori 1642. számú
betétben kiskoru Eibach Mária, kiskoru Eibach
Berta, Balázs Piri Erzsébet, Eibach István,
Fehérvári Sándorné szül. Eibach Mária és
Kukov Györgyné szül. Eibach Berta tulaj-
donául bejegyzett s. A. t. 1. sorszám alatt
foglalt 3173. hr. sz. s. 44 ö. i. számú házból
és 222 □ öles beltelekből Eibach Istvánt
2/18-ad részben megillető jutaléka az árverést
1130 korona 66 fillér kikiáltási árban elren-
delte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az
1904. évi március hó 21-ik napján délután
3 órákor a zombori kir. törvényszék árverési
helyiségében megtartandó nyilvános árverésen
a megállapított kikiáltási áron alul is el-
adatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingat-
lan becsárának 10%-át készpénzben, vagy az
1881. évi LX. törvény cikk 42. §-ában jelzett
árfolyammal számított és az 1881. évi no-
vember hó 1-én 3333. szám alatt kelt igaz-
ságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt
óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez
letenni, avagy az 1881. LX. t. c. 170. §-a
értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges
elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismer-
vényt átszolgáltatni.

Zombor, 1903. évi december hó 28. án.

A kir. tvszék mint telekkönyvi hatóság.

Radány Péter,
kir. tszéki bíró.

M e g h i v ó.

Az Első moholi fogyasztási szövetkezet rendes közgyűlését

1904. évi március hó 10 napján d. e. 10 órákor Szlávkovity Márkó ur iskola
termében fogja megtartani, melyre a szövetkezet tagjai tisztelettel meghívottnak.

Tárgysorozat:

1. Az igazgatóság előterjesztése a múlt évi számadásokról, a felügyelő bizottság
jelentése és a felmentvény megadása.
 2. Az igazgatóság és felügyelőbizottsági tagok választása.
 3. Három szövetkezeti tag megválasztása a jegyzőkönyv hitesítése végett.
 4. Netaláni indítványok.
- Moholon, 1904. évi február hó 25. én.

Az igazgatóság.

Vagyon.

Mérleg-számla.

Téher.

Készpénz	931 79	344 üzletrész a 10 kor.	3440 —
Szövetkezet háza	1600 —	Hazvételár hátralék	1600 —
" követelése	608 25	Áruhitelezők követelése	5296 90
Részvényár hátralékosoknál kö- vetelése	70 —	Egyenleg mint nyereség:	
Arukészlet:		a) üzletvezető jutaléka 95 80	
a) boltüzletben 6827 80		b) tiszta nyereség 929 72	1025 52
b) italmérési üzletben 209 40	7037 20		
Felszerelési költség 1239 08 K.			
10% leírása után 123.90 K	1115 18		
	11362 42		11362 42

Kiadás

Veszteség- és nyereség-számla.

Bevétel.

Személyzet fizetés:		Áruknál nyers bevétel 13737	
a) boltüzletben 482 40		kor. 66 fill. után	2629 63
b) italmérési üzletben 337 19	719 59		
Üzleti költség:			
a) boltüzletben 697 84			
b) italmérési üzletben 62 78	760 62		
Felszerelésen 10% leírás	123 90		
Egyenleg mint nyereség:			
a) üzletvezető jutaléka 95 80			
b) tartalékalapra 464 86			
c) 344 üzletrészre 1.35 464 40			
d) új számlára — 46	1025 52		
	2629 63		2629 63

Kelt Moholon, 1903. évi december hó 31. én.

Lolin Péter s. k.,

elnök.

Manojlovity Jóca s. k.,

üzletvezető.

Popovity Milutin s. k.,

pénztárnok.

Radulaski G. Nikola s. k., Matity Szima Jocin s. k., Udovicski Milán s. k., Kovács Voin s. k., Sztanislav

Ignat s. k., igazgatósági tagok.

Megvizsgálta és helyesnek találta

Moholon, 1904. évi február hó 25. én,

a felügyelő bizottság:

Drágin Áca s. k., Konyovity György s. k., Radulaski Andria s. k., Radulaski Jovica s. k., Gyurgyev
Szteva s. k., Tyórity Szima s. k., Ugrnov Szteva Gy. s. k.

INGYEN

„AZ UJSÁG”

AZ UJSÁG husvétii ajándékát, a gyönyörűen illusztrált „Az én Kortársaim” című Mikszáth-Albumot, minden fél éves előfizető megkapja, szintugy minden előfizető, aki negyedévre fizet elő, de kötelezi magát a következő negyedévre is az előfizetési összeget beküldeni vagy aki havonként fizet elő, de kötelezi magát havonként AZ UJSÁG-ra legalább fél évig előfizetni.

AZ UJSÁG főmunkatársai: Herczeg Ferenc, Kozma Andor, Kóbor Tamás,
Mikszáth Kálmán, Kenedi Géza.

3-3

Megrendelő cím:

Előfizetési árak: 1 hóra 2 K 40 f.
1/4 évre 7 K — f.

AZ UJSÁG kiadóhivatala,
Budapest, Kerepesi-út 54.

Mutatványszámot kívánatra küld a kiadóhivatal, de sokkal célszerűbb az előfizetési összeget már most, ha csak egy hónapra is április 1-től a kiadóhivatalhoz beküldeni, mert ebben az esetben a fentiek szerint amugy is egész hónapon át, márciusban ingyen küldi a kiadóhivatal a lapot.